

Брюссель, 17 грудня 2018 р.

СПІЛЬНА ЗАЯВА ДЛЯ ПРЕСИ

За результатами 5-го засідання Ради асоціації між Україною та Європейським Союзом

Європейський Союз та Україна провели п'яте засідання Ради асоціації 17 грудня 2018 р. в Брюсселі. Рада асоціації відбулася після першого повного року з дня набрання чинності Угодою про асоціацію між Україною та ЄС (включаючи поглиблену та всеохоплюючу зону вільної торгівлі) 1 вересня 2017 р., що позитивно вплинуло на розвиток двосторонніх торговельних відносин та процес імплементації реформ. Безвізовий режим для громадян України, які подорожують до Європейського Союзу [1], також успішно діяв більше року. Понад півмільйона українців вже скористалися перевагами безвізового режиму.

Рада асоціації висловила свою глибоку стурбованість з приводу ескалації в Керченській протоці та Азовському морі і порушення Росією міжнародного права, а також подальшої мілітаризації в регіоні. У листопаді російські прикордонні військові кораблі протаранили та обстріляли українські судна, які потім були захоплені Росією разом з їх командами. Не існує жодних виправдань для застосування військової сили з боку Росії. Рада асоціації закликала Росію негайно повернути захоплені українські судна та звільнити 24 затриманих військовослужбовців, а також забезпечити вільний та безперешкодний прохід через Керченську протоку з і до Азовського моря відповідно до міжнародного права. Європейський Союз продовжуватиме уважно відслідковувати ситуацію і рішуче налаштований діяти належним чином у тісній координації зі своїми міжнародними партнерами. Рада асоціації обговорила можливість надання адресної допомоги ЄС приазовському регіону. ЄС готовий вжити заходів для подальшого надання підтримки, зокрема постраждалим регіонам України. У цьому контексті ЄС має намір направити оціночну місію до України на початку 2019 року.

Рада асоціації підтвердила незмінну прихильність сторін політичній асоціації та економічній інтеграції між Україною та Європейським Союзом на основі загальних цінностей демократії, верховенства права та прав людини. Рада асоціації визнала прогрес у виконанні Угоди про асоціацію, незважаючи на виклики, з якими стикається Україна. Вона привітала роль Уряду у виконанні та моніторингу Угоди про асоціацію, ухвалення Плану дій Уряд–Верховна Рада, а також підкреслила важливість комунікації про результати. Вона привітала зобов'язання України продовжувати імплементацію в усіх сферах упродовж наступного року. ЄС підтвердив свою рішучу підтримку виконанню положень Угоди про асоціацію, включаючи поглиблену та всеохоплюючу зону вільної

торгівлі, зокрема шляхом надання фінансової допомоги, пов'язаної з конкретним прогресом у реформах.

За підсумками Саміту Україна-ЄС від 9 липня 2018 р. Рада асоціації погодилася продовжити діалог, що випливає з ініціативи України поглибити співробітництво в рамках Угоди про асоціацію в таких галузях як енергетика, юстиція і внутрішні справи, митниця та цифрова економіка. Вона також погодилася розпочати роботу щодо оновлення, де це необхідно, додатків до Угоди про асоціацію з метою сприяння процесу імплементації, узгодженому з розвитком права ЄС та відповідних міжнародних стандартів.

ЄС визнав прагнення України забезпечити повну інтеграцію енергетичного ринку після завершення реформ. У той же час обидві сторони погодилися з необхідністю активізації імплементації існуючих зобов'язань в енергетичному секторі. Сторони очікують на оновлення Додатку XXVII у сфері енергетики до Угоди про асоціацію з метою відображення розвитку законодавства ЄС. Рада асоціації підтвердила роль України як стратегічної транзитної країни для постачання газу, яка забезпечує доступні, безпечні і стабільні постачання до ЄС. Рада асоціації наголосила на нагальній потребі завершити розукрупнення відповідних операторів систем передачі в електричному та газовому секторах у відповідності до законодавства ЄС. Рада асоціації привітала призначення нової спостережної ради ДП «Укренерго». Одночасно, вона очікує на подальші кроки протягом наступних місяців з метою успішного завершення корпоратизації та сертифікації ДП «Укренерго». Рада асоціації також привітала прогрес, досягнутий у створенні Фонду енергоефективності.

Рада асоціації погодилася активізувати співпрацю у сфері юстиції та внутрішніх справ у рамках Угоди про асоціацію. Сфери взаємного інтересу в цьому секторі, у яких може бути досягнуто відчутних результатів, можуть включати інтегроване управління кордонами, національну систему притулку та управління ідентифікацією на основі біометричних засобів, протидію відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, боротьбу з організованою злочинністю та тяжкими міжнародними злочинами. Обидві сторони підкреслили необхідність подальшої співпраці у боротьбі з кібер- та гібридними загрозами в інтересах безпеки своїх громадян. У зв'язку з цим Рада асоціації привітала зобов'язання ЄС продовжувати підтримку України в галузі кібербезпеки. Сторони погодилися з важливістю протидії дезінформації та втручанню у вибори, а також обговорили можливості співпраці у цій сфері.

Рада асоціації привітала зростання двосторонньої торгівлі між Україною та ЄС. Рада асоціації погодилася з необхідністю приділити особливу увагу ефективній і своєчасній імплементації положень поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі, подальшому сприянню торгівлі та усуненню технічних торговельних бар'єрів, в тому числі у сферах митних процедур, технічних регламентів,

санітарних та фітосанітарних вимог, а також реформи системи безпеки харчових продуктів, системи державних закупівель та захисту прав інтелектуальної власності. Українська сторона підтвердила свої зобов'язання щодо реформи системи технічного регулювання, зокрема потребу прискорити схвалення секторального і горизонтального законодавства, у т.ч. у сфері ринкового нагляду. ЄС визнав досягнутий на сьогодні прогрес та нагадав, що Україні слід виконати всі передумови, передбачені в Угоді про асоціації/ПВЗВТ, включаючи імплементацію відповідного законодавства ЄС в національне законодавство, впровадження адміністративних та інституційних реформ та забезпечення функціонування дієвої, ефективної та прозорої адміністративної системи, які є необхідними для початку переговорів щодо Угоди про взаємне визнання оцінки відповідності та прийнятності промислової продукції (АСАА). Сторона ЄС закликала Україну продовжувати боротьбу з прихованими інтересами з тим, щоб поліпшити діловий та інвестиційний клімат, а також невідкладно усунути торговельні подразники, зокрема мораторій на експорт необробленого лісу.

Рада асоціації привітала прагнення України надалі наближувати своє законодавство до законодавства ЄС у сфері цифрової економіки та очікує на подальший регулярний діалог у цій сфері. Україна та ЄС домовились про важливість повного виконання існуючих зобов'язань відповідно до Угоди про асоціацію, зокрема в частині телекомунікаційних послуг. З цією метою було досягнуто домовленості провести оцінку стану розвитку цифрової економіки України з тим, щоб підтримати наближення українського законодавства до законодавства ЄС.

Рада асоціації висловила сподівання на прийняття ключових законодавчих актів з реформування основних секторів транспортної галузі для виконання міжнародних зобов'язань і Угоди про асоціацію, включаючи сфери автомобільних і залізничних перевезень та перевезення внутрішніми водними шляхами. Рада асоціації нагадала про важливість якнайшвидшого укладення Угоди про спільний авіаційний простір.

Вітаючи досягнутий прогрес, Рада асоціації розглянула та обговорила шляхи впровадження низки важливих реформ, у тому числі у соціальній сфері, для покращення рівня життя громадян України. Прогрес, досягнутий у сфері первинної медичної допомоги, було відзначено як важливий крок на шляху забезпечення повного охоплення сфери охорони здоров'я та доступу до якісної медичної допомоги для всіх громадян. ЄС висловив готовність розглянути подальшу допомогу в галузі охорони здоров'я відповідно до Угоди про асоціацію.

Рада асоціації визнала триваючу імплементацію Стратегії реформи державної служби та привітала досягнутий прогрес у децентралізації, включаючи прогрес у добровільному об'єднанні місцевих громад. Обидві сторони погодилися щодо

важливої потреби привести виборче законодавство у відповідність до рекомендацій ОБСЄ/БДІПЛ. Рада асоціації очікує на схвалення нового Трудового кодексу України, а також ратифікацію Стамбульської конвенції для ефективної боротьби з насиллям проти жінок, вітаючи ключові кроки, здійснені Україною у цьому контексті протягом останніх років.

Рада асоціації погодилася щодо важливості продовження реформ системи освіти і науки та створення ширших можливостей для молодих українців. Вона привітала визначні результати участі України у програмі «Erasmus+», а також запуск програми реформ «Нова українська школа», та очікує на подальшу роботу, зокрема щодо професійної освіти і тренінгів. Щодо Закону України «Про освіту» обидві сторони погодилися з потребою забезпечити повагу до вже існуючих прав осіб, які належать до національних меншин, як це передбачено конвенціями ООН і Ради Європи та відповідними протоколами, недискримінацію осіб, які належать до національних меншин, і повагу до розмаїття та повністю виконати рекомендації, передбачені висновком Венеціанської комісії № 902/2017, на основі змістовного діалогу з представниками осіб, які належать до національних меншин, включаючи законодавство, яке продовжує перехідний період до 2023 р. і яке регулює виключення для приватних шкіл.

Рада асоціації погодилась щодо необхідності забезпечення свободи ЗМІ та плюралістичного медіа середовища, а також належного фінансування суспільного мовлення напередодні виборчого циклу 2019 року. Україна та ЄС домовилися про необхідність захисту журналістів та активістів громадянського суспільства від насильницьких нападів і висловили глибокий жаль через нещодавні інциденти та погрози. З метою запобігання повторенню подібних нападів Рада асоціації наголосила на важливості активізації зусиль, спрямованих на притягнення винних до відповідальності, включаючи тих, хто причетний до трагічної смерті Катерини Гандзюк.

Рада асоціації погодилася щодо необхідності запровадження без жодних подальших затримок повністю функціональної та ефективної системи перевірки електронних декларацій і скасування зобов'язання подавати декларації для активістів, які займаються антикорупційною діяльністю. Рада асоціації підкреслила ключову роль громадянського суспільства у боротьбі з корупцією.

Україна та ЄС погодилися з необхідністю продовжувати докладати значних зусиль у боротьбі з корупцією, нагадавши про важливість триваючих реформ та взявши до уваги вже впроваджені у цій сфері заходи, зокрема створення нових законодавчих та інституційних рамок боротьби з корупцією в Україні. Україна та ЄС погодилися з важливістю забезпечення незалежності, ефективності та стабільності нової спеціалізованої антикорупційної інституційної структури. Рада асоціації привітала зусилля, спрямовані на створення Вищого

антикорупційного суду, та сподівається на швидкий та своєчасний початок його роботи з метою формування судової практики вироків. Процес вибору суддів має бути незалежним, прозорим та базуватись на об'єктивних перевагах. Рада асоціації привітала роботу Національного антикорупційного бюро України та підтвердила, що всі антикорупційні інституції повинні виконувати свою роботу без зайвого впливу. Також було наголошено на важливості авторитету та незалежності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури і необхідності продовження реформи прокуратури. Рада асоціації визнала зусилля української влади у впровадженні реформи системи юстиції, включаючи запуск нового Верховного Суду. Обидві сторони погодились з важливістю продовження поточних реформ у цій сфері з метою забезпечення ефективності, незалежності та прозорості судової системи.

Рада асоціації висловила очікування щодо прийняття законодавства про реформу Служби безпеки. ЄС підтвердив свою безперервну прихильність підтримці України у проведенні реформ у сфері юстиції та цивільної безпеки за допомогою програм ЄС та Консультативної місії ЄС.

Рада асоціації визнала успішну макроекономічну стабілізацію в Україні та триваюче реформування банківського сектора. Обидві сторони привітали виділення 500 мільйонів євро у якості першого траншу макрофінансової допомоги ЄС та досягнутий Україною прогрес і очікують на продовження реалізації відповідних заходів з реформування. Рада асоціації підкреслила важливість земельної реформи для економічного розвитку. Вона погодилася з необхідністю сприятливого і стабільного інвестиційного та ділового клімату, включаючи підтримку розвитку малого і середнього підприємництва в Україні, подальше зменшення регуляторного навантаження на бізнес та покращення доступу до фінансування. Було також обговорено необхідність просування приватизації та продовження зусиль щодо покращення корпоративного управління державними підприємствами. Рада асоціації погодилася з необхідністю посилення зусиль з повернення активів у державних банках, зокрема ПриватБанку, у тому числі шляхом вжиття заходів у судовому порядку, де це є доречним.

ЄС підтвердив рішучу підтримку незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України у межах її міжнародно визнаних кордонів. Обидві сторони підтвердили, що рішуче засуджують порушення суверенітету та територіальної цілісності України внаслідок актів агресії Збройних сил РФ з лютого 2014 року.

Рада асоціації погодилася з необхідністю повної імплементації Мінських домовленостей усіма сторонами, підкресливши відповідальність Росії у цьому зв'язку. Україна підтвердила свою відданість Мінським домовленостям, свідченням чого стало продовження чинності Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської

областей» до кінця 2019 р., яке привітав ЄС. Обидві сторони підтвердили підтримку зусиль, спрямованих на досягнення сталого та мирного врегулювання конфлікту, включаючи роботу Нормандського формату, ОБСЄ та Тристоронньої контактної групи. Рада асоціації рішуче засудила триваючі невідбиркові обстріли житлових районів і критичної цивільної інфраструктури. Рада асоціації погодилась з тим, що усі сторони повинні відвести і постійно зберігати всю зброю, заборонену Мінськими домовленостями, та розвести свої війська від контактної лінії. ЄС нагадав, що тривалість економічних санкцій проти Російської Федерації залишається залежною від повної імплементації Мінських домовленостей. Рада асоціації засудила так звані "вибори", проведені 11 листопада 2018 р. на непідконтрольних Уряду територіях на сході України, які порушують міжнародне право, підривають зобов'язання відповідно до Мінських домовленостей та порушують суверенітет і законодавство України. Рада асоціації наголосила на нагальній потребі забезпечити повне дотримання мандату Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ, включаючи безперешкодний, безпечний та безумовний доступ на місцях по всій території України, включаючи райони уздовж українсько-російського кордону та Кримський півострів, а також забезпечення безпеки її спостерігачів та обладнання.

Рада асоціації із занепокоєнням відзначила погіршення гуманітарної ситуації в зоні конфлікту. Рада асоціації засудила погіршення ситуації з правами людини у непідконтрольних Уряду районах Донецької та Луганської областей. ЄС нагадав про свою готовність відігравати важливу роль у зусиллях з відбудови. Рада асоціації визнала необхідність підтримання соціально-економічних зв'язків між територіями, що тимчасово не контролюються Урядом України, та іншими територіями України з метою забезпечення постачання води, енергоносіїв та надання всіх необхідних комунальних послуг через лінію зіткнення, зниження екологічних ризиків, зокрема шляхом створення зони безпеки навколо критичної цивільної інфраструктури, та надання сприяння переміщенню осіб і товарів. Україна та ЄС привітали прийняття Закону України «Про протимінну діяльність в Україні» для ефективного реагування на забруднення мінами та боеприпасами, що не вибухнули, у регіоні, ураженому конфліктом.

Рада асоціації відзначила широку співпрацю між Україною та Європейським Союзом у сфері Спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС, особливо у контексті приєднання України до заяв і декларацій ЄС з міжнародних та регіональних питань, а також щодо участі України у Бойових тактичних групах ЄС. Обидві сторони привітали істотний прогрес в імплементації Адміністративної угоди між Європейським оборонним агентством та Міністерством оборони України.

Рада асоціації підтвердила повну підтримку виконанню Резолюції Ради Безпеки ООН 2166 щодо збиття літака MH17 та, беручи до уваги Висновки Спільної

слідчої групи, закликала Росію взяти відповідальність та забезпечити комплексну співпрацю з метою встановлення винних у цьому злочині.

ЄС вкотре підтвердив політику невизнання незаконної анексії Росією території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. Побудова Керченського мосту є подальшим порушенням суверенітету і територіальної цілісності України. Рада асоціації засудила триваючу мілітаризацію півострова, яку здійснює Росія, та подальше погіршення ситуації з правами людини в Криму, включаючи переслідування кримських татар та тих, хто не визнав незаконну анексію. Рада асоціації закликала негайно звільнити Олега Сенцова та усіх громадян України, які були незаконно затримані та ув'язнені на Кримському півострові та в Росії.

Україна та ЄС очікують на відзначення 10-ої річниці Східного партнерства навесні 2019 року.

Рада асоціації привітала підписання:

Угоди між Урядом України та Європейською Комісією про фінансування заходу «Програма підтримки енергоефективності в Україні - EE4U-II»

Угоди між Урядом України та Європейською Комісією про фінансування заходу «Програма технічного співробітництва 2018 року»

Угоди між Урядом України та Європейською Комісією про фінансування заходу «Програма розширення контактів між людьми: Дім Європи»

Угоди між Урядом України та Європейською Комісією про фінансування заходу «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України»

Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та Європейським інвестиційним банком

Угоди про грант Фонду E5P (Проект «Вища освіта України») між Україною та Європейським інвестиційним банком

Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком (Проект «Транспортний зв'язок в Україні – Фаза I»)